

32001L0055

L 212/12

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

7.8.2001.

DIREKTIVA VIJEĆA 2001/55/EZ**od 20. srpnja 2001.****o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 63. stavak 2. točke (a) i (b),

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽⁴⁾,

budući da:

- (1) Priprema zajedničke politike o azilu, uključujući zajedničke europske aranžmane vezane uz azil, sastavni je dio cilja Europske unije da postupno uspostavi područje slobode, sigurnosti i pravde otvoreno onima koji, prisiljeni okolnostima, legitimno traže zaštitu u Europskoj uniji.
- (2) Slučajevi masovnog priljeva raseljenih osoba koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju podrijetla postaju sve brojniji u Europi posljednjih godina. U takvim slučajevima može biti potrebno uspostaviti posebne programe koji će im omogućiti neposrednu privremenu zaštitu.
- (3) U zaključcima koji se odnose na osobe raseljene zbog sukoba u bivšoj Jugoslaviji, a koje su usvojili ministri odgovorni za imigraciju na svojim sastancima u Londonu 30. studenoga i 1. prosinca 1992. te u Kopenhagenu 1. i 2. lipnja 1993., države članice i institucije Zajednice izrazile su svoju zabrinutost zbog položaja raseljenih osoba.
- (4) Dana 25. rujna 1995. Vijeće je usvojilo Rezoluciju o podjeli tereta s obzirom na prihvata i boravište raseljenih osoba ⁽⁵⁾, a 4. ožujka 1996. godine usvojilo je Odluku

96/198/PUP o postupku uzbunjivanja i postupanja u izvanrednim situacijama radi podjele obveza u pogledu prihvaćanja i boravišta raseljenih osoba ⁽⁶⁾;

- (5) Plan djelovanja Vijeća i Komisije od 3. prosinca 1998. ⁽⁷⁾ predviđa brzo usvajanje, u skladu s Ugovorom iz Amsterdama, minimalnih standarda za dodjelu privremene zaštite raseljenim osobama iz trećih zemalja koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju podrijetla te mjera za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba.
- (6) Dana 27. svibnja 1999. Vijeće je usvojilo zaključke o raseljenim osobama s Kosova. Ti zaključci pozivaju Komisiju i države članice da izvuku pouku iz svog odgovora na kosovsku krizu s ciljem utvrđivanja mjera u skladu s Ugovorom.
- (7) Europsko vijeće je na posebnoj sjednici održanoj u Tampereu 15. i 16. listopada 1999. potvrdilo potrebu postizanja sporazuma o pitanju privremene zaštite raseljenih osoba na temelju solidarnosti među državama članicama.
- (8) Stoga je potrebno utvrditi minimalne standarde za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba i poduzeti mjere za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba.
- (9) Ti standardi i mjere povezani su i međusobno ovisni zbog učinkovitosti, dosljednosti i solidarnosti, a posebno s ciljem uklanjanja opasnosti od sekundarnih kretanja. Stoga bi ih trebalo usvojiti kao jedinstveni pravni instrument.
- (10) Ta bi privremena zaštita trebala biti usklađena s međunarodnim obvezama država članica u pogledu izbjeglica. Ona posebno ne smije pretpostavljati priznavanje statusa izbjeglica u skladu sa Ženevskom konvencijom o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951. kako je izmijenjena Protokolom iz New Yorka od 31. siječnja 1967., koji su ratificirale sve države članice.

⁽¹⁾ SL C 311 E, 31.10.2000., str. 251.⁽²⁾ Mišljenje doneseno 13. ožujka 2001. godine (još nije objavljeno u Službenom listu).⁽³⁾ SL C 155, 29.5.2001., str. 21.⁽⁴⁾ Mišljenje doneseno 13. lipnja 2001. godine (još nije objavljeno u Službenom listu).⁽⁵⁾ SL C 262, 7.10.1995., str. 1.⁽⁶⁾ SL L 63, 13.3.1996., str. 10.⁽⁷⁾ SL C 19, 20.1.1999., str. 1.

- (11) Trebalo bi poštovati mandat Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice u pogledu izbjeglica i drugih osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita i primijeniti Deklaraciju br. 17, priloženu Završnom aktu uz Ugovor iz Amsterdama, o članku 63. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, koji predviđa savjetovanje s Visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice i ostalim odgovarajućim međunarodnim organizacijama o politici azila.
- (12) Iz same prirode minimalnih standarda proizlazi da države članice imaju ovlast uvesti ili zadržati povoljnije odredbe za osobe koje uživaju privremenu zaštitu u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba.
- (13) S obzirom na izniman značaj odredaba utvrđenih ovom Direktivom s ciljem rješavanja pitanja masovnog ili neizbježnog masovnog priljeva raseljenih osoba iz trećih zemalja koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju podrijetla, ponuđena zaštita trebala bi biti ograničenog trajanja.
- (14) Postojanje masovnog priljeva raseljenih osoba trebalo bi utvrditi Odlukom Vijeća, koja bi trebala biti obvezujuća u svim državama članicama u vezi s raseljenim osobama na koje se Odluka primjenjuje. Također bi trebalo utvrditi uvjete isteka Odluke.
- (15) Trebalo bi utvrditi obveze država članica u pogledu uvjeta prihvata i boravka osoba koje uživaju privremenu zaštitu u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba. Te bi obveze trebale biti pravične i trebale bi ponuditi odgovarajuću razinu zaštite osobama na koje se odnose.
- (16) U vezi s postupanjem prema osobama koje uživaju privremenu zaštitu u skladu s ovom Direktivom, države članice dužne su poštovati obveze iz instrumenata međunarodnog prava koje su preuzele, a kojima se zabranjuje diskriminacija.
- (17) Države bi članice trebale, sporazumno s Komisijom, provoditi odgovarajuće mjere kako bi se pri obradi osobnih podataka poštovali standardi zaštite predviđeni Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom prijenosu takvih podataka ⁽¹⁾.
- (18) Trebalo bi utvrditi pravila kojima se uređuje pristup postupku dobivanja azila u okviru privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba, u skladu s međunarodnim obvezama država članica i u skladu s Ugovorom.
- (19) Trebalo bi predvidjeti načela i mjere kojima se uređuje povratak u zemlju podrijetla te mjere koje države članice trebaju poduzeti u pogledu osoba čija je privremena zaštita prestala.
- (20) Trebalo bi predvidjeti mehanizam solidarnosti čiji je cilj doprinijeti postizanju uravnoteženog napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata raseljenih osoba u slučaju masovnog priljeva. Mehanizam bi se trebao sastojati od dva dijela. Prvi je financijski, a drugi se tiče samog prihvata raseljenih osoba u državama članicama.
- (21) Provedba privremene zaštite trebala bi biti popraćena upravnom suradnjom između država članica u suradnji s Komisijom.
- (22) Potrebno je utvrditi kriterije za isključivanje određenih osoba iz privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba.
- (23) Budući da države članice ne mogu dostatno ostvariti ciljeve predloženog djelovanja, naime uspostavljanje minimalnih standarda za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te mjere za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i preuzimanju posljedica prihvata tih osoba, nego ih se zbog opsega ili učinaka predloženog djelovanja može na bolji način ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je naveden u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti kako je naveden u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (24) U skladu s člankom 3. Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, Ujedinjena Kraljevina izvijestila je u svom pismu od 27. rujna 2000. o svojoj želji da sudjeluje u donošenju i primjeni ove Direktive.
- (25) U skladu s člankom 1. navedenog Protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive. Sukladno tome i ne dovodeći u pitanje članak 4. spomenutog Protokola, odredbe ove Direktive ne primjenjuju se na Irsku.
- (26) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te, stoga, nije vezana njome niti se ona na nju primjenjuje,

⁽¹⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 1.

Cilj ove Direktive jest utvrditi minimalne standarde za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba iz trećih zemalja koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju podrijetla te promicati uravnotežene napore država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba.

Članak 2.

Za potrebe ove Direktive:

- (a) „privremena zaštita” znači izvanredni postupak kojim se u slučaju masovnog priljeva ili neizbježnog masovnog priljeva raseljenih osoba iz trećih zemalja koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju podrijetla predviđa neodgodiva i privremena zaštita za takve osobe, posebno ako postoji i rizik od toga da se sustavom azila neće moći riješiti priljev bez negativnih posljedica za njegovo uspješno djelovanje, u interesu dotičnih osoba i drugih osoba koje traže zaštitu;
- (b) „Ženevska konvencija” znači Konvencija od 28. srpnja 1951. o statusu izbjeglica kako je izmijenjena Protokolom iz New Yorka od 31. siječnja 1967. godine;
- (c) „raseljene osobe” znači državljani treće zemlje ili osobe bez državljanstva koji su bili prisiljeni napustiti svoju zemlju ili regiju podrijetla, ili koji su bili evakuirani, posebno na poziv međunarodnih organizacija, i koji se ne mogu vratiti u sigurne i trajne uvjete zbog situacije koja vlada u njihovoj zemlji a koji mogu biti obuhvaćeni područjem primjene članka 1.A Ženevske konvencije ili drugih međunarodnih ili nacionalnih instrumenata kojima se dodjeljuje međunarodna zaštita, a posebno:
 - i. osobe koje su pobjegle s područja oružanih sukoba ili endemičnog nasilja;
 - ii. osobe koje su u ozbiljnoj opasnosti, ili osobe koje su bile žrtve, sustavnog ili općeg kršenja svojih ljudskih prava;
- (d) „masovni priljev” znači dolazak u Zajednicu velikog broja raseljenih osoba koje potječu iz određene zemlje ili zemljopisnog područja, bez obzira na to da li je njihov dolazak u Zajednicu bio spontan ili potpomognut, primjerice programom evakuacije;
- (e) „izbjeglice” znači državljani treće zemlje ili osobe bez državljanstva u smislu članka 1.A Ženevske konvencije;

(f) „maloljetne osobe bez pratnje” znači državljani treće zemlje ili osobe bez državljanstva mlađi od osamnaest godina, koji dolaze na državno područje država članica bez pratnje odrasle osobe odgovorne za njih prema zakonu ili običaju, za vrijeme dok nisu stavljeni pod skrb takve osobe, ili maloljetne osobe koje su ostavljene bez pratnje nakon ulaska na državno područje država članica;

(g) „boravišna dozvola” znači svaka dozvola ili odobrenje koje su izdala tijela države članice u obliku koji se predviđa zakonodavstvom te države, a kojim se državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva dopušta boravak na njezinom državnom području;

(h) „jamac” znači državljanin treće zemlje koji uživa privremenu zaštitu u državi članici u skladu s odlukom donesenom na temelju članka 5., a koji želi da mu se pridruže članovi njegove ili njezine obitelji.

Članak 3.

1. Privremena zaštita ne pretpostavlja priznavanje statusa izbjeglice prema Ženevskoj konvenciji.
2. Države članice primjenjuju privremenu zaštitu uz primjereno poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda te svojih obveza u pogledu zabrane protjerivanja.
3. Odobravanje, provođenje i prestanak privremene zaštite podliježe redovitim savjetovanjima s Uredom Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) i drugim odgovarajućim međunarodnim organizacijama.
4. Ova se Direktiva ne primjenjuje na osobe koje su pod privremenom zaštitom prije njezinog stupanja na snagu.
5. Ova Direktiva ne utječe na isključivo pravo država članica da usvoje ili zadrže povoljnije uvjete za osobe pod privremenom zaštitom.

POGLAVLJE II.

Trajanje i provedba privremene zaštite

Članak 4.

1. Ne dovodeći u pitanje članak 6., privremena zaštita traje godinu dana. Osim ako je prekinuta u skladu s uvjetima iz članka 6. stavka 1. točke (b), trajanje se može automatski produžiti za šest mjesecnih razdoblja, a može trajati najviše godinu dana.
2. Kada razlozi za privremenu zaštitu i dalje postoje, Vijeće može odlučiti kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, koja također razmatra svaki zahtjev države članice za podnošenjem prijedloga Vijeću, o produljenju privremene zaštite u trajanju od najviše godinu dana.

Članak 5.

1. Postojanje masovnog priljeva raseljenih osoba utvrđuje se Odlukom Vijeća koja je donesena kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, koja također razmatra svaki zahtjev države članice za podnošenjem prijedloga Vijeću.

2. Prijedlog Komisije uključuje barem:

- (a) opis posebnih skupina osoba na koje će se privremena zaštita primjenjivati;
- (b) datum na koji će privremena zaštita stupiti na snagu;
- (c) procjenu opsega kretanja raseljenih osoba.

3. Odluka Vijeća ima učinak uvođenje privremene zaštite za raseljene osobe na koje se ona odnosi, u svim državama članicama, u skladu s odredbama ove Direktive. Odluka uključuje barem:

- (a) opis posebnih skupina osoba na koje će se privremena zaštita primjenjivati;
- (b) datum na koji će privremena zaštita stupiti na snagu;
- (c) podatke dobivene od država članica o njihovim prihvatnim kapacitetima;
- (d) podatke od Komisije, UNHCR-a i drugih odgovarajućih međunarodnih organizacija.

4. Odluka Vijeća temelji se na:

- (a) ispitivanju situacije i opsega kretanja raseljenih osoba;
- (b) procjeni preporučljivosti odobravanja privremene zaštite uzimajući u obzir mogućnosti za pružanje pomoći u nuždi i djelovanje na terenu ili neprimjerenost takvih mjera;
- (c) podacima dobivenima od država članica, Komisije, UNHCR-a i drugih odgovarajućih međunarodnih organizacija.

5. O Odluci Vijeća obavješćuje se Europski parlament.

Članak 6.

1. Privremena zaštita prestaje:

- (a) kada istekne najdulje dopušteno vrijeme ili
- (b) u bilo kojem trenutku, Odlukom Vijeća donesenom kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, koja također razmatra svaki zahtjev države članice za podnošenjem prijedloga Vijeću.

2. Odluka Vijeća temelji se na utvrđivanju činjenice da je situacija u zemlji podrijetla takva da dopušta siguran i trajan

povratak osoba kojima je odobrena privremena zaštita uz primjereno poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda te obveza država članica u pogledu zabrane protjerivanja. O Odluci Vijeća obavješćuje se Europski parlament.

Članak 7.

1. Države članice mogu proširiti primjenu privremene zaštite predviđene ovom Direktivom na dodatne kategorije raseljenih osoba pored onih na koje se primjenjuje Odluka Vijeća predviđena člankom 5., kada su te osobe raseljene iz istih razloga i iz iste zemlje ili regije podrijetla. O tome bez odlaganja obavješćuju Vijeće i Komisiju.

2. Odredbe članaka 24., 25. i 26. ne primjenjuju se na korištenje mogućnosti iz stavka 1., uz iznimku strukturne podrške iz Europskog fonda za izbjeglice osnovanog Odlukom 2000/596/EZ ⁽¹⁾, u skladu s uvjetima propisanim u toj Odluci.

POGLAVLJE III.

Obveze država članica prema osobama koje uživaju privremenu zaštitu

Članak 8.

1. Države članice donose potrebne mjere kako bi se osobama koje uživaju privremenu zaštitu osigurale boravišne dozvole za cjelokupno vrijeme trajanja zaštite. U tu se svrhu izdaju isprave ili drugi ekvivalentni dokazi.

2. Bez obzira na razdoblje valjanosti boravišnih dozvola iz stavka 1., tretman koji države članice odobravaju osobama koje uživaju privremenu zaštitu ne smije biti manje povoljan od onog koji je određen člancima od 9. do 16.

3. Države članice prema potrebi osiguravaju osobama kojima će dopustiti ulazak na svoje državno područje za potrebe privremene zaštite sve pogodnosti za dobivanje potrebnih viza, uključujući tranzitne vize. Formalnosti moraju biti svedene na najmanju moguću mjeru zbog žurnosti situacije. Vize trebaju biti besplatne ili njihovi troškovi svedeni na najmanju moguću mjeru.

Članak 9.

Države članice osiguravaju osobama koje uživaju privremenu zaštitu dokument, sastavljen na jeziku koji će one vjerojatno razumjeti, u kojem su jasno određene odredbe o privremenoj zaštiti koje se na njih odnose.

Članak 10.

Kako bi se omogućila učinkovita primjena Odluke Vijeća iz članka 5., države članice navode osobne podatke iz Priloga II. točke (a) koji se odnose na osobe koje uživaju privremenu zaštitu na njihovom državnom području.

⁽¹⁾ SL L 252, 6.10.2000., str. 12.

Članak 11.

Država članica ponovno prima osobu koja uživa privremenu zaštitu na njezinom državnom području ako se ta osoba zadržava ili pokušava neovlašteno ući na državno područje druge države članice tijekom razdoblja obuhvaćenog Odlukom Vijeća iz članka 5. Države članice mogu, na temelju bilateralnih sporazuma, odlučiti da se ovaj članak ne primjenjuje.

Članak 12.

Države članice ovlašćuju osobe koje uživaju privremenu zaštitu, tijekom razdoblja koje ne premašuje trajanje privremene zaštite, da se bave nesamostalnim ili samostalnim djelatnostima, podložno pravilima koja se primjenjuju na to zanimanje, i da sudjeluju u aktivnostima kao što su obrazovne mogućnosti za odrasle, strukovno osposobljavanje i stjecanje praktičnog radnog iskustva. Zbog politika tržišta rada, države članice mogu dati prednost građanima EU-a i građanima država koje obvezuje Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru te državljanima trećih zemalja koji zakonito borave u državi članici i primaju naknadu za nezaposlene. Primjenjuje se opći zakon koji je na snazi u državama članicama, koji se primjenjuje na plaće, pristup sustavima socijalne sigurnosti u vezi s nesamostalnim ili samostalnim djelatnostima te ostali uvjeti zapošljavanja.

Članak 13.

1. Države članice osiguravaju da osobe koje uživaju privremenu zaštitu imaju pristup primjerenom smještaju ili, prema potrebi, da dobiju sredstva kako bi osigurale smještaj.

2. Države članice osiguravaju da osobe koje uživaju privremenu zaštitu dobiju potrebne pomoći u smislu socijalne skrbi i sredstava za život ako takve osobe nemaju dostatne resurse te zdravstvenu zaštitu. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., pomoć potrebna za zdravstvenu zaštitu uključuje barem hitnu pomoć i osnovno liječenje bolesti.

3. Kada se osobe koje uživaju privremenu zaštitu obavljaju nesamostalne ili samostalne djelatnosti, prilikom utvrđivanja predložene razine pomoći uzima se u obzir njihova sposobnost ispunjavanja vlastitih potreba.

4. Države članice osiguravaju neophodnu medicinsku ili drugu pomoć osobama koje uživaju privremenu zaštitu, a koje imaju posebne potrebe, kao što su maloljetne osobe bez pratnje ili osobe koje su pretrpjele mučenje, silovanje ili druge teške oblike psihičkog, fizičkog ili seksualnog nasilja.

Članak 14.

1. Države članice odobravaju osobama mlađim od 18 godina koje uživaju privremenu zaštitu pristup obrazovnom sustavu pod jednakim uvjetima kao i državljanima države članice domaćina. Države članice mogu odrediti da takav pristup mora biti ograničen na državni obrazovni sustav.

2. Odraslim osobama koje uživaju privremenu zaštitu države članice mogu dopustiti pristup sustavu općeg obrazovanja.

Članak 15.

1. Za potrebe ovog članka, u slučajevima u kojima su obitelji već postojale u zemlji podrijetla, ali su bile razdvojene zbog okolnosti povezanih s masovnim priljevom, sljedeće se osobe smatraju dijelom obitelji:

(a) bračni drug jamca ili njegov/njezin nevjenčani partner/nevjenčana partnerica s kojom/kojim je u stabilnoj vezi kada zakonodavstvo ili praksa dotične države članice tretira nevjenčane parove na način usporediv s bračnim parovima u svom zakonu o strancima; maloljetna nevjenčana djeca jamca ili njegovog/njezinog bračnog druga, bez obzira na to jesu li rođena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici ili su usvojena;

(b) ostali bliski rođaci koji su živjeli u zajedničkom domaćinstvu u trenutku kad su nastupili događaji koji su doveli do masovnog priljeva, a koji su u to vrijeme bili potpuno ili uglavnom ovisni o jamcu.

2. U slučajevima kada različiti članovi obitelji uživaju privremenu zaštitu u različitim državama članicama, države članice spajaju članove obitelji ako utvrde da su oni obuhvaćeni opisom iz stavka 1. točke (a), uzimajući u obzir želju navedenih članova obitelji. Države članice mogu spojiti članove obitelji ako utvrde da su oni obuhvaćeni opisom iz stavka 1. točke (b), uzimajući u obzir, u svakom pojedinačnom slučaju, izuzetnu patnju s kojom bi se te osobe suočile kada ne bi došlo do spajanja.

3. Ako jamac uživa privremenu zaštitu u jednoj državi članici, a jedan ili više članova obitelji još se uvijek ne nalazi u državi članici, ona država članica u kojoj jamac uživa privremenu zaštitu spaja s jamcem članove obitelji kojima je potrebna zaštita kada je utvrdila da su ti članovi obitelji obuhvaćeni opisom iz stavka 1. točke (a). Država članica može članove obitelji kojima je potrebna zaštita spojiti s jamcem kada je utvrdila da su ti članovi obitelji obuhvaćeni opisom iz stavka 1. točke (b), uzimajući u obzir, u svakom pojedinačnom slučaju, izuzetnu patnju s kojom bi se te osobe suočile kada ne bi došlo do spajanja.

4. Prilikom primjene ovog članka, države članice uzimaju u obzir najbolje interese djeteta.

5. Dotične države članice donose odluku, uzimajući u obzir članke 25. i 26., o tome u kojoj će državi članici doći do spajanja.

6. Spojenim članovima obitelji odobravaju se boravišne dozvole za vrijeme trajanja privremene zaštite. U tu se svrhu izdaju isprave ili drugi ekvivalentni dokazi. Premještanje članova obitelji na državno područje neke druge države članice radi spajanja obitelji na temelju stavka 2. dovodi do povlačenja izdanih boravišnih dozvola i prestanka obveza prema dotičnim osobama u pogledu privremene zaštite u državi članici iz koje odlaze.

7. Provedba ovog članka u praksi može uključivati suradnju s dotičnim međunarodnim organizacijama.

8. Država članica na zahtjev druge države članice osigurava podatke, kako je određeno u Prilogu II., o osobi pod privremenom zaštitom koji su potrebni radi rješavanja pitanja na temelju ovog članka.

Članak 16.

1. Države članice u najkraćem mogućem roku poduzimaju mjere kojima će maloljetnim osobama bez pratnje koje uživaju privremenu zaštitu osigurati potrebno zastupanje putem zakonskog skrbnika ili, prema potrebi, zastupanje putem organizacije koja je odgovorna za skrb o maloljetnicima i njihovu dobrobit, ili bilo kakvo drugo odgovarajuće zastupanje.

2. Tijekom trajanja privremene zaštite, države članice osiguravaju da se maloljetne osobe bez pratnje smjeste:

- (a) kod odraslih rođaka;
- (b) kod udomiteljske obitelji;
- (c) u prihvatnim centrima s posebnim pogodnostima za maloljetnike, ili u nekom drugom obliku smještaja pogodnom za maloljetnike;
- (d) kod osobe koja je brinula o djetetu tijekom bijega.

Države članice poduzimaju potrebne korake kako bi omogućile smještaj. Države članice osiguravaju suglasnost dotične odrasle osobe ili dotičnih odraslih osoba. Stajališta djeteta uzimaju se u obzir u skladu s dobi i zrelošću djeteta.

POGLAVLJE IV.

Pristup postupku dobivanja azila u okviru privremene zaštite

Članak 17.

1. Osobama koje uživaju privremenu zaštitu mora se omogućiti da u svakom trenutku podnesu zahtjev za azil.

2. Razmatranje svakog zahtjeva za azil koji nije obrađen prije isteka razdoblja privremene zaštite dovršava se po završetku tog razdoblja.

Članak 18.

Primjenjuju se kriteriji i mehanizmi odlučivanja o tome koja je država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za azil. Posebno, država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za azil koji je podnijela osoba koja uživa privremenu zaštitu u skladu s ovom Direktivom jest država članica koja je prihvatila transfer te osobe na svoje državno područje.

Članak 19.

1. Države članice mogu predvidjeti da osoba ne može istodobno uživati privremenu zaštitu i imati status podnositelja zahtjeva za azil za vrijeme razmatranja zahtjeva.

2. U slučajevima kada, nakon što je razmotren zahtjev za azil, status izbjeglice ili, ako je primjenljivo, drugi oblik zaštite nije odobren osobi koja ima pravo na privremenu zaštitu ili je već uživa, države članice, ne dovodeći u pitanje članak 28., osiguravaju da ta osoba dobije ili da nastavlja uživati privremenu zaštitu u preostalom razdoblju trajanja zaštite.

POGLAVLJE V.

Povratak i mjere nakon prestanka privremene zaštite

Članak 20.

Po prestanku privremene zaštite primjenjuju se opći zakoni država članica o zaštiti i o strancima, ne dovodeći u pitanje članke 21., 22. i 23.

Članak 21.

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile dobrovoljan povratak osoba koje uživaju privremenu zaštitu ili osoba čija je privremena zaštita prestala. Države članice osiguravaju da odredbe kojima se uređuje dobrovoljni povratak osoba koje uživaju privremenu zaštitu olakšaju njihov povratak uz poštovanje ljudskog dostojanstva.

Države članice osiguravaju da te osobe donesu svoju odluku o povratku uz potpuno poznavanje činjenica. Države članice mogu im osigurati posjete radi upoznavanja sa situacijom.

2. Do prestanka privremene zaštite države članice, na temelju okolnosti koje prevladavaju u zemlji podrijetla, pozitivno rješavaju zahtjeve za povratak u državu članicu domaćina koje podnesu osobe koje uživaju privremenu zaštitu i koje su ostvarile svoje pravo na dobrovoljan povratak.

3. Prestankom privremene zaštite države članice mogu predvidjeti da se obveze utvrđene u poglavlju III. pojedinačno prošire na osobe koje su obuhvaćene privremenom zaštitom i koje su korisnici programa dobrovoljnog povratka. Proširenje ostaje na snazi do datuma povratka.

Članak 22.

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se prisilan povratak osoba čija je privremena zaštita prestala a koje nemaju pravo na ulazak u državu članicu, provede uz primjereno poštovanje ljudskog dostojanstva.

2. U slučajevima prisilnog povratka, države članice razmatraju sve obvezujuće humanitarne razloge koji u posebnim slučajevima povratak mogu učiniti nemogućim ili neopravdanim.

Članak 23.

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere u vezi s uvjetima boravišta osoba koje uživaju privremenu zaštitu, a za koje se, obzirom na njihovo zdravstveno stanje, ne može očekivati da putuju; primjerice, kada bi pretrpjele ozbiljne negativne posljedice zbog prekida svog liječenja. Ne smije ih se protjerati dok traje situacija u kojoj se nalaze.

2. Države članice mogu dozvoliti obiteljima koje imaju maloljetnu djecu koja pohađaju školu u državi članici da koriste uvjete boravka koji dotičnoj djeci dozvoljavaju da završe tekuće obrazovno razdoblje.

POGLAVLJE VI.

Solidarnost

Članak 24.

Za mjere predviđene ovom Direktivom koristit će se sredstva iz Europskog fonda za izbjeglice osnovanog Odlukom 2000/596/EZ, pod uvjetima utvrđenima u toj Odluci.

Članak 25.

1. Države članice prihvaćaju osobe koje ispunjavaju uvjete za privremenu zaštitu u duhu solidarnosti Zajednice. Države članice brojučano ili općenito navode svoje kapacitete za prihvata takvih osoba. Ti se podaci utvrđuju u Odluci Vijeća iz članka 5. Nakon donošenja te Odluke, države članice mogu navesti dodatne prihvatne kapacitete obavješćujući o tome Vijeće i Komisiju. Ti se podaci odmah prosljeđuju UNHCR-u.

2. Dotične države članice, u suradnji s nadležnim međunarodnim organizacijama, osiguravaju da su osobe koje ispunjavaju pravo na privremenu zaštitu, a koje su definirane u Odluci

Vijeća iz članka 5. ove Direktive i koje još uvijek nisu stigle u Zajednicu, izrazile želju da budu primljene na državno područje tih država.

3. Kada broj osoba koje ispunjavaju uvjete za privremenu zaštitu nakon iznenadnog i masovnog priljeva premaši prihvatne kapacitete iz stavka 1., Vijeće po hitnom postupku ispituje situaciju i poduzima odgovarajuće radnje, uključujući davanje preporuke o dodatnoj potpori za države članice pogođene iznenadnim i masovnim priljevom.

Članak 26.

1. Tijekom trajanja privremene zaštite države članice međusobno surađuju u vezi s transferom boravišta osoba koje uživaju privremenu zaštitu iz jedne države članice u drugu, podložno suglasnosti dotičnih osoba za takav transfer.

2. Svaka država članica upućuje drugim državama članicama zahtjeve za transfere i o tome obavješćuje Komisiju i UNHCR. Države članice obavješćuju državu članicu koja podnosi zahtjev o svojim kapacitetima za prihvata preseljenih osoba.

3. Svaka država članica na zahtjev druge države članice osigurava podatke iz Priloga II. o osobi koja uživa privremenu zaštitu, a koji su potrebni radi obrade pitanja u skladu s ovim člankom.

4. Kada dođe do transfera iz jedne države članice u drugu, boravišna dozvola u državi članici polaska istječe i obveze prema dotičnim osobama vezane uz privremenu zaštitu u državi članici polaska prestaju. Nova država članica domaćin dodjeljuje privremenu zaštitu dotičnim osobama.

5. Za transfer osoba koje uživaju privremenu zaštitu iz jedne države članice u drugu državu članicu koriste obrazac propusnice iz Priloga I.

POGLAVLJE VII.

Upravna suradnja

Članak 27.

1. Za potrebe upravne suradnje potrebne za provedbu privremene zaštite, svaka država članica imenuje nacionalnu kontaktnu točku o čijoj adresi obavješćuje ostale države članice i Komisiju. Države članice, u suradnji s Komisijom, poduzimaju odgovarajuće mjere za uspostavu izravne suradnje i razmjenu podataka među nadležnim tijelima.

2. Države članice redovito i što je brže moguće dostavljaju podatke o broju osoba koje uživaju privremenu zaštitu i detaljne podatke o nacionalnim zakonima i drugim propisima koji se odnose na provedbu privremene zaštite.

POGLAVLJE VIII.

Posebne odredbe*Članak 28.*

1. Države članice mogu osobu isključiti iz privremene zaštite ako:

(a) za to postoje ozbiljni razlozi ako je:

- i. on ili ona počinio(-la) zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti kako je definirano u međunarodnim instrumentima koji sadrže odredbe o takvim zločinima;
- ii. on ili ona počinio(-la) ozbiljan zločin koji nije političke prirode, i to izvan države članice prihvata prije njegovog ili njezinog ulaska u tu državu članicu u svojstvu osobe koja uživa privremenu zaštitu. Strogost očekivanog progona treba mjeriti s prirodom kaznenog djela za koje je dotična osoba osumnjičena. Osobito okrutne radnje, čak i ako su počinjene iz navodno političkih ciljeva, mogu biti svrstane među teške nepolitičke zločine. To se odnosi i na sudionike u zločinu i na osobe koje potiču na zločin;

iii. on ili ona kriv(a) za radnje koje su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda;

(b) postoje osnovani razlozi da se on ili ona smatra prijjetnjom za sigurnost države članice domaćina ili, nakon što je pravomoćno osuđena za posebno teški zločin, predstavlja opasnost za društvo države članice domaćina.

2. Razlozi za isključenje iz stavka 1. temelje se isključivo na ponašanju dotične osobe. Odluke ili mjere za isključenje temelje se na načelu proporcionalnosti.

POGLAVLJE IX.

Završne odredbe*Članak 29.*

Osobe koje je država članica isključila iz ostvarivanja privremene zaštite ili spajanja obitelji imaju u dotičnoj državi članici pravo na sudsku zaštitu.

Članak 30.

Države članice utvrđuju sankcije za kršenje odredaba nacionalnog zakonodavstva usvojenih u skladu s ovom Direktivom i osiguravaju njihovu provedbu. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

Članak 31.

1. Najkasnije dvije godine nakon datuma utvrđenog u članku 32., Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u državama članicama te predlaže sve potrebne izmjene. Države članice šalju Komisiji sve podatke primjerene za izradu tog izvješća.

2. Nakon podnošenja izvješća iz stavka 1., Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u državama članicama najmanje svakih pet godina.

Članak 32.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 31. prosinca 2002. Države članice o tome bez odgađanja obavješćuju Komisiju.

2. Kada države članice usvoje ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Članak 33.

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 34.

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. srpnja 2001. godine.

Za Vijeće

Predsjednik

J. VANDE LANOTTE

PRILOG I.

Obrazac propusnice za transfer osoba koje uživaju privremenu zaštitu

PROPUSNICA

Naziv države članice koja izdaje propusnicu:

Referentni broj (*):

Izdano na temelju članka 26. Direktive 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba.

Važi samo za transfer iz (1) u (2).

Dotična osoba koja se mora pojaviti u (3) do (4).

Izdano u:

PREZIME:

IMENA:

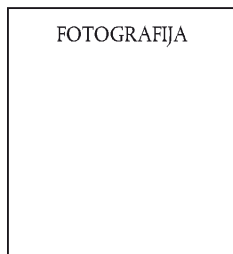
MJESTO I DATUM ROĐENJA:

U slučaju maloljetne osobe, ime(na) odgovorne odrasle osobe:

SPOL:

DRŽAVLJANSTVO:

Datum izdavanja:

ŽIG

Potpis korisnika: Za nadležna tijela:

Vlasnika propusnice identificirana su tijela (5) (6)

Identitet vlasnika propusnice nije utvrđen

Ovaj je dokument izdan isključivo u skladu s člankom 26. Direktive 2001/55/EZ te ni u kojem slučaju ne predstavlja dokument koji može biti ekvivalentan putnoj ispravi kojom se ovlašćuje prelazak granica ili ispravi kojom se dokazuje identitet pojedinca.

(*) Referentni broj dodjeljuje zemlja iz koje se provodi transfer u drugu državu članicu.

(1) Država članica iz koje se obavlja transfer.

(2) Država članica u koju se obavlja transfer.

(3) Mjesto gdje se osoba mora pojaviti po dolasku u drugu državu članicu.

(4) Rok do kojeg se osoba mora pojaviti po dolasku u drugu državu članicu.

(5) Na temelju sljedećih putnih ili identifikacijskih isprava koje su predočene nadležnim tijelima.

(6) Na temelju dokumenata osim putnih ili identifikacijskih isprava.

PRILOG II.

Podaci iz članaka 10., 15. i 26. Direktive uključuju, u opsegu u kojem je to potrebno, jedan ili više sljedećih dokumenata ili podataka:

- (a) osobni podaci o dotičnoj osobi (ime i prezime, državljanstvo, datum i mjesto rođenja, bračno stanje, obiteljski odnos);
- (b) identifikacijske i putne isprave dotične osobe;
- (c) isprave kojima se dokazuju rodbinske veze (vjenčani list, rodni list, potvrda o posvojenju);
- (d) ostali podaci neophodni za utvrđivanje identiteta ili obiteljskih odnosa osobe;
- (e) boravišne dozvole, vize ili odluke o odbijanju zahtjeva za izdavanje boravišne dozvole koje je dotičnoj osobi izdala država članica te isprave na temelju kojih su takve odluke donesene;
- (f) zahtjevi za izdavanje boravišne dozvole i vize koje je podnijela dotična osoba a čije je rješavanje još uvijek u tijeku u državi članici te faza u kojoj se nalazi rješavanje tih zahtjeva.

Država članica koja dostavlja podatke obavješćuje državu članicu koja ih zahtijeva o svakom ispravljenom podatku.
